

Nr 70.

Ankom till riksdagens kansli den 24 april 1934 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om anslag för utredning och undersökning rörande vattenavledningen från Lyckebyåns övre vattenområde till och med Kyrkebysjön.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 462, av herrar *Lundell* och *Heiding* har hemställts, att riksdagen för utredning och undersökning rörande vattenavledningen från Lyckebyåns övre vattenområde till och med Kyrkebysjön ville bevilja statsbidrag med högst 3,000 kronor.

Beträffande de skäl, som åberopats som stöd för framställningen, får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen hava utlåtanden i vederbörlig ordning inhämtats från statskontoret och lantbruksstyrelsen.

I *motionen* framhålles, hurusom företaget Lyckebyåns reglering mellan Emmaboda och Kyrkebysjön m. m. av åren 1906—1907, vilket i huvudsak under åren 1906—1914 genomförts med lån från odlingslånefonden, synes hava fungerat i huvudsak tillfredsställande till och med 1923 samt att därefter enligt uppgift av markägarna under 1924, 1926, 1928 och 1933 skörden å vissa vidsträckta i företaget ingående arealer blivit fullständigt förstörd av översvämningar, under det att skörden under mellanliggande år blivit av vattenskada nedsatt till i genomsnitt halva värdet. Därest för att rädda de av översvämningarna berörda intressenterna från ruin, utvägen med förbättring av torrläggningen i nuvarande krisläge med dess sökande efter räntabla grovarbeten anlätades, vore nödvändigt att först genom statens lantbruksingenjör låta verkställa undersökning och utredning om orsakerna till torrläggningsföretagets bristfälliga fungerande. Denna undersökning kunde icke bekostas av de skadelidande delägarna, dels på grund av de ekonomiska skador de lidit, dels på grund därav att till skadorna säkerligen medverkat andra företag, som de ej kunnat motsätta sig. Under sådana förhållanden syntes motiverat, att ifrågavarande kostnad bestredes av allmänna medel.

Lantbruksstyrelsen har anfört följande.

Styrelsen hade i utlåtande till Kungl. Maj:t den 24 januari 1934 framlagt av riksdagen begärd utredning rörande nedskrivning i vissa fall av

till torrlägningsföretag beviljade lån av statsmedel och därvid å särskild förteckning angivit sådana företag, vid vilka vederbörande intressenter på grund av med företagen förenade förhållanden, varöver de icke kunnat råda, kommit i ekonomiskt trångmål. I nämnda förteckning återfunnes under nr 18 det i föreliggande motion omförmälda företaget.

På grund av en från vissa intressenter i här ifrågavarande företag gjord framställning om lindring i villkoren för återbetalningen av till företaget den 18 juni 1910 beviljat lån från odlingslånefonden hade Kungl. Maj:t genom beslut den 17 november 1933 funnit gott att beträffande vissa i beslutet angivna delägare medgiva anstånd intill utgången av nästkommande termin för uppbörd av kronoutskylder med erläggande av under den vid tiden för beslutet innevarande uppbördsterminen till betalning förfallande delar av å kronodebetsdellarna för år 1933 sagda delägare påförda annuiteter å avdikningslån.

Sedermera hade lantbruksstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 december 1933 angående lättnader vid återbetalningen av ett till här ifrågavarande torrlägningsföretag beviljat odlingslån på anförda skäl hemställt, att i Kungl. Maj:ts förenämnda beslut angivna delägare i sagda företag måtte medgivas dels uppskov under tre år med erläggande av de annuiteter å här ifrågavarande lån, som belöpte på de i samma beslut omförmälda fastigheterna, dels ock räntefrihet under uppskovstiden å samma fastigheters andelar i oguldna kapitalskulden å lånet.

Emellertid torde sålunda redan vidtagna och av lantbruksstyrelsen ytterligare föreslagna stödåtgärder icke kunna anses vara tillfyllest, enär de nuvarande otillfredsställande avrinningsförhållandena inom torrlägningsområdet i allt fall komme att kvarstå oförändrade. I likhet med motionärerna funne därför lantbruksstyrelsen en undersökning vara påkallad för utrönande av orsakerna till den under senare åren inträffade försämringen i den genom företaget ursprungligen ernådda torrlägningsseffekten samt för bestämmande av de särskilda arbeten eller andra åtgärder, som kunde finnas erforderliga för avhjälpan av påvisade brister i berörda avseende.

Det syntes även enligt lantbruksstyrelsens uppfattning icke uteslutet, att förändringarna i vattenavrinningen å här ifrågavarande sträcka av Lyckebyån till en del blivit en följd av utdikningar, som efter åregleringens utförande verkstälts inom åns nederbördsområde, och att nämnda förändringar sålunda torde i viss mån varit beroende av omständigheter, varöver intressenterna icke kunnat råda. Erinras borde, att av liknande anledning orsakade förändringar i vattenavrinningen genom markområden, till vilkas torrläggning statsunderstöd utgått, kunnat konstateras jämväl i vissa andra fall, vilket föranlett lantbruksstyrelsen att i skrivelse till Kungl. Maj:t den 16 januari 1932 förutsätta, att här berörda förhållanden, vilka kunde tänkas vara av beskaffenhet att påkalla införandet i vattenlagen av särskilda bestämmelser i ämnet, gjordes till föremål för utredning av särskilda sakkunniga. Någon åtgärd i nämnda syfte torde emellertid ännu icke blivit vidtagen.

Med hänsyn till nu angivna omständigheter funne lantbruksstyrelsen skäl tala för att kostnaderna för erforderliga undersökningar i av motionärerna angivet syfte finge bestridas av statsmedel. Mot det för ändamålet beräknade beloppet, 3,000 kronor, syntes intet vara att erinra.

Statskontoret ville under hänvisning till vad lantbruksstyrelsen i ärendet anfört för sin del icke motsätta sig, att ifrågavarande undersökning

gar bekostades av statsmedel. Erforderligt belopp torde lämpligen kunna anvisas att utgå från statens avdikningsanslag.

Utskottet.

Med hänsyn till de i ärendet angivna omständigheterna synes jämväl utskottet vissa skäl tala för att den utredning rörande i motionen berörda förhållanden, som torde böra komma till stånd, bör bekostas av statsmedel, en åtgärd som tillstyrkts av lantbruksstyrelsen och vilken icke heller statskontoret velat motsätta sig. Utskottet anser sig därför böra förorda, att bemyndigande lämnas Kungl. Maj:t att efter den närmare utredning, som kan finnas erforderlig, av statens avdikningsanslag anvisa intill 3,000 kronor för undersökning rörande vattenavledningen från Lyckebyåns övre vattenområde till och med Kyrkebysjön.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med anledning av förevarande motion II: 462, bemyndiga Kungl. Maj:t att, efter erforderlig närmare utredning, av statens avdikningsanslag anvisa intill 3,000 kronor för undersökning rörande vattenavledningen från Lyckebyåns övre vattenområde till och med Kyrkebysjön.

Stockholm den 24 april 1934.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande : se utlåtande nr 65.